

**YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA SANOAT
KORXONALARIDA YASHIL LOGISTIKA INFRATUZILMASINI
RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI**

Toshkent davlat tibbiyot universiteti

“Ijtimoiy fanlar” kafedrası o'qituvchisi

Beginqulova Gulhayo Baxtiyorovna

Annotatsiya. *Ushbu tezisda yashil iqtisodiyotga o'tish sharoitida sanoat korxonalarida yashil logistika infratuzilmasini rivojlantirishning dolzarbligi, uning ekologik va iqtisodiy samaradorlikka ta'siri tahlil qilingan. Shuningdek, logistika jarayonlariga sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish, resurslardan oqilona foydalanish hamda karbon chiqindilarini kamaytirishning ustuvor yo'nalishlari yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *yashil iqtisodiyot, yashil logistika, logistika infratuzilmasi, sun'iy intellekt, karbon izi, ESG, aylanma logistika, ekologik samaradorlik.*

Bugungi kunda global iqlim o'zgarishi, tabiiy resurslarning cheklanishi hamda ekologik muammolarning kuchayishi iqtisodiy rivojlanishning yangi modelini shakllantirish zaruratini yuzaga keltirmoqda. Shu sababli ko'plab davlatlar yashil iqtisodiyot tamoyillarini joriy etish orqali iqtisodiy o'sish va ekologik barqarorlik o'rtasidagi muvozanatni ta'minlashga intilmoqda. Sanoat korxonalarida logistika tizimi energiya sarfi, transport xarajatlari va atmosferaga chiqariladigan zararli gazlar hajmiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Mazkur jarayonlarni optimallashtirish orqali korxonalarning iqtisodiy samaradorligini oshirish bilan bir qatorda atrof-muhitga salbiy ta'sirni ham kamaytirish mumkin.

Yashil logistika infratuzilmasini rivojlantirishda raqamli texnologiyalar, jumladan sun'iy intellekt, Big Data va IoT tizimlaridan foydalanish logistika yo'nalishlarini optimallashtirish, transport vositalarining bo'sh qatnovlarini qisqartirish, energiya iste'molini nazorat qilish hamda karbon chiqindilarini kamaytirishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, aylanma logistika tamoyillarini qo'llash ishlab chiqarish chiqindilarini qayta ishlash va resurslardan takroriy foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Mazkur yo'nalishda ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish uchun ekologik, iqtisodiy va logistika ko'rsatkichlarini yagona tizimda baholovchi integral indeksni ishlab chiqish hamda sun'iy intellekt asosida qaror qabul qilish modelini taklif etish muhim ahamiyat kasb etadi. Bunday yondashuv sanoat korxonalarining yashil transformatsiya darajasini aniq baholash va boshqaruv qarorlarining samaradorligini oshirish imkonini beradi.

Xulosa. Sanoat korxonalarida yashil logistika infratuzilmasini rivojlantirish yashil iqtisodiyotga o'tishning muhim omillaridan biridir. Logistika jarayonlarini raqamlashtirish, sun'iy intellektdan foydalanish hamda ekologik samaradorlikni kompleks baholash mexanizmlarini ishlab chiqish korxonalarning raqobatbardoshligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanish va atrof-muhitga salbiy ta'sirni minimallashtirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-oktabrdagi **PQ–4477-son qarori**. 2019–2030-yillar davrida O'zbekiston Respublikasining “yashil iqtisodiyot”ga o'tish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida.

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrdagi **PQ-436-son qarori**. 2030-yilgacha O‘zbekiston Respublikasida “yashil iqtisodiyot”ga o‘tish islohotlari samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida.

3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. “Yashil iqtisodiyot”ni rivojlantirish va “yashil” o‘sishni ta’minlashga doir me’yoriy-huquqiy hujjatlar to‘plami. Toshkent.

4. “**Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar**” ilmiy-elektron jurnali. Yashil iqtisodiyot, barqaror rivojlanish va logistika sohasiga oid maqolalar. Toshkent.

5. “**Iqtisodiyot va ta’lim**” ilmiy jurnali. Yashil iqtisodiyot, logistika va sanoat korxonalarini boshqarish bo‘yicha ilmiy maqolalar. Toshkent.

6. Bowersox, D. J., Closs, D. J., & Cooper, M. B. *Supply Chain Logistics Management*. New York: McGraw-Hill Education, 2019.

7. McKinnon, A. *Decarbonizing Logistics: Distributing Goods in a Low Carbon World*. London: Kogan Page, 2018.

8. United Nations Environment Programme (UNEP). *Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication*. Nairobi: UNEP, 2011.